

Lausunto

Asia: VN/1661/2023

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto vapaaehtoista ekologista kompensatiota koskevasta asetusluonnoksesta.

Teknologiateollisuuden strategiaan on kirjattu visio, jonka mukaan vuoteen 2030 mennessä ihmisen toiminta on tasapainottumassa maapallon kantokyvyn kanssa. Uskomme, että kestäväällä tavalla taloudellista, ekologista ja yhteiskunnallista arvoa luovat yritykset menestyvät. Luonnon monimuotoisuus on elinehto niin yritystoiminnalle, hyvinvoinnille kuin koko ihmiskunnalle.

Teknologiateollisuus kantaa huolta siitä, että luonnon monimuotoisuus heikkenee edelleen. Yhteiskuntamme ja talousjärjestelmämme ovat hyvin alttiita luontokadon vaikutuksille ja viimeistään nyt on syytä ryhtyä tehokkaiisiin ja toteutettavissa oleviin toimiin, jotta luontokato voitaisiin pysäyttää ja luonnon monimuotoisuus saataisiin elpymään.

Teknologiateollisuus edistää ja tukee toimialansa yritysten toimia biodiversiteetin turvaamiseksi, tavoitteiden asettamiseksi sekä biodiversiteetin hallinnan viemiseksi osaksi yritysstrategiaa. Kannustamme yrityksiä vapaaehtoiisiin, vaikuttaviin toimiin. Katsomme, että vaikuttavampia tuloksia saadaan aikaan, kun yrityksellä on selvillä oman yritystoimintansa vaikutukset biodiversiteettiin, minkä jälkeen yrityksen on mahdollista valita vaikuttavuudeltaan parhaimmat keinot luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja edelleen sen kasvattamiseksi. Tässä vapaaehtoisuudella on merkittävä asema.

Teknologiateollisuus suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti vapaaehtoiseen ekologiseen kompensointiin. Parhaimmillaan se voi olla hyvä viitekehys eri toimijoille sekä esimerkillinen toimintamalli myös kansainvälisesti. Lausuttavana oleva asetusehdotus on askel oikeaan suuntaan vapaaehtoisen ekologisten kompensatioiden käyttöönotossa Suomessa.

Ekologisen kompensatioiden mallia luodessa on tärkeää, että ei luoda liian joustamatonta mallia vaan sitä tulisi voida kehittää kansainvälisten kehityksen mukana, jotta sillä olisi aidosti luonnon monimuotoisuutta lisäävä vaikutus. Lisäksi tulee huolehtia siitä, ettei luotavasta mallista tule niin monimutkaista, että sen tehokas käyttöönotto estyisi.

Nyt esitetyssä luonnoksessa esitetyt menetelmät ovat niin yksityiskohtaisia, että kompensoinnin liikkeellelähtö voi vaikeutua. Toisaalta taas esimerkiksi luonnonarvojen mittaaminen ja tilan arviointi ovat asetuksessa hyvin yleispiirteisesti esitetty ja saattavat siten tehdä asetuksen toteuttamisesta liian tulkinnanvaraista.

Teknologiateollisuus huomauttaa kuten Kaivosteollisuus ry, että asetuksessa ei ole otettu huomioon kompensatiokohteiden maanomistusta. Koska valtion omistamia maita ei voida käyttää kompensatiokohteina, olisi kompensatiota vaikea toteuttaa esimerkiksi Pohjois-Suomessa, jossa suuri osa maasta on valtion omistamaa.

Teknologiateollisuuden näkökulmasta asetusluonnos vaatii edelleen kehittämistä ja käytännön esimerkkejä, jotta voidaan varmistua, että mallilla voidaan saavuttaa tavoitellut hyödyt.

Teknologiateollisuus näkee, että asetus tarvitsee tuekseen kattavan vaikutusarvioinnin. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös ekologisen kompensaation aiheuttamat kansantaloudelliset sekä aluetaloudelliset vaikutukset: kuinka paljon arvioidaan, että nyt taloudellisessa käytössä olevia alueita siirtyisi hyvitysalueina talouskäytön ulkopuolelle. Myös yhteisvaikutus eri lainsäädäntöjen, esimerkiksi EU:n ennallistamisasetuksen ja ekologisen kompensaation vaikutuksista maankäyttöön tulisi arvioida.

Teknologiateollisuus suosittelee toteuttamaan lisää pilotointihankkeita vaikutustenarvioinnin tueksi.

Leena Virkki

Asiantuntija, kestävä kehitys

Teknologiateollisuus ry